המתמד. מיס בשמרים פטור ממעשר: **אבל יותר מכדי מדתו.** פורתא לא פליגי רבנן עליה דר"י אלא מחייבין במעשר והוא הדין לברכת היין דהא רבנן תומרא ליה להו בכדי מדתו לא מחייבי אלא משום דחשיבי ליה יין הוא דמחייבי ביותר מכדי מדתו והלכך לגבי בורא פרי הגפן נמי חשיב:

להודיעך כחו דר"י. דמחייב. ולהודיעך כחן דרבנן לא איצטריך למיתני יותר מכדי מדתו דמילתא דפשיטא הוא דפטור דפורתא חמרא במיא טובא בטיל וליכא חידוש כלל לאשמועינן דפטרי רבנן ביותר ומילתיה דר"י חשיב חידוש גדול לתומרא ואע"ג דליכא טעם יין מיחייב: **שמרים שיש בהם טעם יין מהו.** לברכת היין. ובריתא לא הוה שמיע ליה דאי הוה שמיע ליה הכי הוה ליה למימר הלכה כאחרים או אין הלכה כאחרים: **שמרים של תרומה.** שנתן לתוכן מיס ושנה ושילם: **ראשון.** מיס ראשונים ד) [שהכניסו והוציאו] משס: **אסור לזרים.** וכל הני תומרות בעלמא מינהו מדרבנן ובמלא כדי מדתו מייירי: **שלישי מותר.** ואפילו יש בו טעם יין: **אף שלישי.** אסור אס יש בו נותן טעם: ה"ג **של מעשר ראשון אסור.** כלומר של מעשר שני תמד ראשון אסור לאכול חוץ לירושלים אבל מעשר ראשון דלוים מותר לזרים ודלא כרבי מאיר ה): הכי גרסינן **של הקדש לעולם אסור ושל מעשר לעולם מותר: מעשר דמאי.** שהופרש מפירות הלקוחין מעם הארץ ואקילו ביה רבנן משום דרוב עמי הארץ מעשרין הן: **בקדושת דמים.** שהקדיש חבית יין לבדק הבית וימכר ויקחו בדמיו צרכי בדק הבית: **בקדושת הגוף.** ו)[דחמירא] יין שהוקדש לנסכים ושמרים שלו אסורים בשביל מעט יין המעורב בו: **כשם שאמרו לענין איסורן.** דבתרומה ראשון ושני הוי יין ושלישי הוי מיס ושל מעשר הראשון יין והשני מיס וכן כולן: **כך אמרו לענין הכשר.** דראשון ושני של תרומה אשוב נמי יין לענין הכשר והראשון של מעשר חשיב יין לענין הכשר וכדמפרש ואזיל. וכל זה חומרא מדרבנן הוא דמדאורייתא כולהו חשיבי מיס בעלמא כדאמרן לגבי מעשר דמאי וכרבנן דאחרים. וקבעי גמרא הכשר דמאי על איזה הכשר הוצרך לומר כך אמרו לענין הכשרן של מיס או של יין הא תרוייהו מכשרי פירות לקבל טומאה ומאי נפקא לן מיניה אי הוי חמרא אי מיא: **אי חמרא אכשורי מכשר.** דכתיב (דברים לב) תשתה חמר וכתיב וכל משקה אשר ישתה וגו' (ויקרא יא): **לא צריכא.** כלומר לא נפקא לן מיניה אלא שתמדו להניח תרומה ומעשר שני גשמים לצריכי מחשבה אבל אי חשבינן ליה יין מכשיר בלא מחשבה דבמיס הוא דכתיב (שם) וכי יותן מיס מה יתן דניחא לי' אף יותן דניחא ליה. ופרכינן וכיון דשפכינהו האי גברא להני מי גשמים ממנא שניטפו בו למנא דשמרים אחשבינהו ומכשרי ומאי נפקא לן מיניה ל"ש מעשר ולא שנא תרומה לעולם מכשרי: **שנחמד מאליו.** שנפלו הגשמים לתוך השמרים והלכך בתרומה דראשון ושני חשיב יין לענין הכשר נמי מכשרי אבל שלישי דחשוב מיס לגבי תרומה לענין הכשר נמי מי גשמים מינהו ולא מכשרי דלא הוה בהו מחשבה: ופרכינן ואכתי מאי נפקא מינה **והא כיון דנגיד.** מושך: **קמא קמא.** ראשון ושני גלי דעתיה דניחא ליה שירדו גשמים לכאן לעולם אולי יקלטו טעם יין ושלישי לתרומה נמי מכשר ולא שנא יין ולא שנא מיס אבל מכשרי מכשרי ומה חילוק יש עדיין בהכשרן: **כפרה שעותה ראשון ראשון.** והלכך בשלישי ליכא שום מחשבה ולא מכשר שלישי דתרומה ושני דמעשר. ולא מצי לתרוצי בשנשפך ראשון ראשון דכיון דלא נשתהה שם כלל אלא נופל ונשפך אין ידוע לעולם מהו שני או תמד שלישי: **אין אומר קידוש היום כו'.** משום הקריבהו נא לפחתך (מלאכי א) כדלקמן (ע"ב). וביין הראוי לבדך עליו בפה"ג קאמר דאע"ג דמברכין עליו בפה"ג לקידוש היום מיהא לא חשיב ולקמיה בא לפרש איזה יין בא למעט: **יין מנסו.** תירוש: **לא יביא.** משום דכתיב הסך נסך שכר (במדבר כח) מידי דמשכר: **ואם הביא כשר.** דליכא עיכובא. אי נמי הסך נסך מכל מקום וכיון דלנסכים כשר בדיעבד לגבי קידוש חשיב לכתחלה דלא חמיר קידוש כניסוך: הכי

הוא הדין **אפי'** ביתר מכדי מדתו נמי **פליגי.** והא דתנן בסיפא דמס' מעשרות (פ"ה מ"ו) היתר מכדי מדתו מפרים עליו ממקום אחר ולא פליגי עליה רבנן היינו ברמה תלתא ואתא ארבעה מקשה ר"י היכי פטרי רבנן ברמה תלתא ואתא תלתא ופלגא כיון דאית ביה בנותן טעם וקיי"ל כפ' בתרא דמס' ע"ז (דף עג:) דמין בשאינו מינו בנותן טעם גבי טבל וי"ל דאינו אלא קיוהא בעלמא ואין כאן נותן טעם וכעפרא בעלמא דמי וכן נראה מתוך פירוש ר"ש: **מי** סברת **חמרא הוא קיוהא בעלמא הוא.** מכאן הורה ר"ת בדיעבד אם רחץ עכו"ם חבית של שמרי יין דשרי דלאו חמרא הוא אלא קיוהא בעלמא הוא:

שמרים של מעשר בו'. תימה במאי מיירי הך ברייתא אי בכדי מדתו או אפי' רמה תלתא ואתא תלתא ופלגא לרבנן אפי' ראשון יהא מותר ואי ברמה תלתא ואתא ארבעה אפי' רביעי של מעשר יהא אסור וי"ל דמיירי שאין בהן טעם יין כלל אלא קיוהא בעלמא ומ"מ בהקדש החמירו לאסור עד שלישי ומיירי שלא הקדיש שמרים דאי הקדיש לעולם יהא אסור:

לא צריכא כגון שתמדו במי גשמים.

תימה דהכא משמע שיש חילוק בין גשמים לשאר משקין ואיזה חילוק יכול להיות ביניהן ומה שפירש רבינו שמואל דבמיס בעינן דניחא ליה ולא בשאר משקין כגון יין אפי' לא ניחא ליה מכשר דבמיס כתיב וכי יותן מיס על זרע ואין נראה לרש"י דלא אשכח בשום דוכתא שיהא חשיבות ביין מבמיס לענין הכשר ומאשר יבא עליו מיס מפקינן הכשר לכל משקין ובפ"ק דפסחים (דף יח. ושם) איכא דלא מוקי וכל משקה אשר ישתה בכל כלי לענין הכשר וא"כ מנא ליה דלא בעינן דניחא ליה ונראה לר"י דבגשמים בעינן תרתי שיחשיב אותו מתחלה שיהו משקין ואח"כ בעינן דניחא ליה אבל שאר משקין כגון (ה) מיס ויין ושמן כיון דניחא ממילא הן מכשירין אפי' לא יחשיב אותן להיות משקה אבל קשה מהא דתנן במסכת מכשירין (פ"ו מ"ה) ומייתי לה בפ"ק דחולין (דף יג. ושם) המעלה פירותיו לגג מפני הכנימה וירד עליהם הטל אין בכי יותן אם לכך נתכוין הרי הן בכי יותן אע"פ שלא החשיב אותו מתחלה להיות משקה (ו) ושמא טל חשוב טפי להיות משקה ממי גשמים: **ונתמד מאליו.** נראה דהשתא אייר שפיר אפילו במיס יפין שאין מי גשמים דכיון שנתערבו בשמרים אין ראוים להכשיר והא דלא קאמר אלא לפי שלא נזכר אמורא למעלה: **אילימא** למעוטי יין מגתו בו'. אין להוכיח מכאן דיין מבושל כשר לקידוש ומברכין עליו בפ"ה מדלא קאמר למעוטי יין מבושל דלאו ראיה היא דאפילו אין מקדשין עליו לא מצי למימר למעוטי יין מבושל דאם כן הוה ליה למימר אין מברכין עליו בפ"ה אבל יש להכיא ראיה מירושלמי דשקלים ודערבי פסחים דיין גמור הוא דאמר התם ארבע כוסות שאמרו יוצאים ביין מבושל אלמא מקדשין אין מבושל ודלא כפרש"י והר"ש שכתבו דיין מבושל מברכין עליו שהכל דאישתני לגריעותא ואין להאריך כאן:

מודים

ה) המתמד ונתן מים במדה ומצא כדי מדתו פטור ור' יהודה מחייב עד כאן לא פליגי אלא בכדי מדתו אבל ביותר מכדי מדתו לא פליגי הוא הדין דאפילו ביותר מכדי מדתו פליגי והאי דקא מיפלגי בכדי מדתו להודיעך כחו דר' יהודה בעא מיניה רב נחמן בר יצחק מרב חייא בר אבין שמרים שיש בהן טעם יין מהו אמר ליה מי סברת חמרא הוא קיוהא בעלמא הוא ת"ר שמרים של תרומה ראשון ושני אסור ושלישי מותר רבי מאיר אומר אף שלישי בנותן טעם ושל מעשר ראשון אסור שני מותר רבי מאיר אומר אף שני בנותן טעם ושל הקדש שלישי אסור ורביעי מותר ר"מ אומר אף רביעי בנותן טעם ורמינהי של הקדש לעולם אסור ושל מעשר לעולם מותר קשיא הקדש אהקדש קשיא מעשר אמעשר הקדש אהקדש לא קשיא כאן בקדושת הגוף כאן בקדושת דמים מעשר אמעשר נמי לא קשיא כאן במעשר ודאי כאן במעשר דמאי א"ר יוחנן משום ר"ש בן יהוצדק כדרך שאמרו לענין איסורן כך אמרו לענין הכשירן הכשירן דמאי אי דמיא אכשורי מכשרי אי דחמרא אכשורי מכשרי לא צריכא שתמדו במי גשמים וכיון דקא שקיל ורמי להו למנא אחשבינהו לא צריכא שנתמד מאליו וכיון דקא נגיד קמא קמא אחשבינהו אמר רב פפא בפרה ששותה ראשון ראשון: אמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב אין אומרים קידוש היום אלא על היין הראוי לינסך על גבי המזבח למעוטי מאי אילימא למעוטי יין מגתו והא תאני ר' חייא יין מגתו לא יביא ואם הביא כשר וכיון דאם הביא כשר אגן אפילו לכתחלה נמי דאמר

מסורת הש"ס

ה) פסחים מב: חולין כה: מעשרות פ"ה מ"ו, ג) [חולין פז:], ו) (מנחות כטו), ז) רש"ל, ח) [בכמות פה: פו.], ו) רש"ל.

גליון הש"ס

גמרא א' דס"א אכשורי בכשרי. עי' שער המלך הל' ברכות פ"ו הל"ד:

הגהות הב"ח

(ה) תוס' ד"ה לא צריכא וכו' שאר משקין כגון יין ומן כיון דניחא ליה ממילא כל"ל ומיבא מים נמחק: (ב) בא"ד ושמא על חשוב טפי. כ"כ והא דבעי בפ' המוכר את הבית דף סו ע"כ מי גשמים שחשב עליהן להכשיר את הזרעים מהו להכשיר את הזרעים כו' קשה דלא מצי למימר דמיירי בחושב עליהן מתחלה להיות משקין:

מוסף רש"י

ומצא כדי מדתו. ולא יותר, אבל מצא יותר הכל מודים שחייב לעשר שהרייש כאן יין (חולין כה:). **פטור.** מלעשר, שהרי אין כאן אלא מים, שלא מצא אלא כדי מדתו, ואע"ג דחשיבי וטעמא מתרלא, קיוהא לפירא בעלמא הוא דעייל ביה (פסחים מב:) הואיל ולא ניסף בו כלום אע"פ שיש בו טעם יין אינו כלום (חולין כה:). **ר' יהודה מחייב.** כמעשר, דכוליה פירא הוא (שם: דאחיל בתר חזותא וטעמא (פסחים מב:).

עין משפט נר מצוה

לח א ב מיי' פ"ב מהל' מעשר שני הל' ז:
לט ג מיי' פי"ל הל' תרומות הל' יג ומיי"ג מהל' טומאת אוכלין הלכה יח:
מ ד מיי' פ"ג מהל' מעשר שני הל' יב ופי"ב מהל' טומאת אוכלין סס:
מא ה ו ז מיי' פי"ג מהל' טומאת אוכלין סס:
מב ח מיי' סס ופ"ג מהל' מעשר שני הלכה יב:
מג ט י כ מיי' פי"ג מהל' טומאת אוכלין הלכה ח:
מד ל מיי' פכ"ט מהל' שבת הלכה יד סמג עשין פט טוש"ע ח"מ סי' רעב פעי' ח ונכרא אלפס פרק עדני פסחים ד' קנה:):
מה מ מיי' פ"ו מהל' איסורי מזבח הלכה ט סמג לאין שיט:
מו נ מיי' פכ"ט מהל' שבת הלכה יז סמג עשין מ טוש"ע ח"מ סי' רעב סעיף ב:

רבינו גרשום

המתמד. ששופך מים בחרצנים: ומצא כדי מדתו פטור. ממעשר דמיא בעלמא ניהנו: לא פליגי. דודאי חמרא היא: להודיעך כחו דר' יהודה. דאפי' בכדי מדתו מחייב משום דהיכא דרמא תלת כזזי ואפיק תלת כזזי תרי ופלגא נפיק ממיא ותו לא ואידך נבלע בחרצנים והאי דאפיק כמדתו חמרא איכא בהדייהו וחייב לעשר: מהו. מברכין עליהן בורא פרי הגפן או לא: ראשון ושני. שמוציאין מן החמד חשוב יין ואסור ליהנות מהן ושלישי מותר דאינו תרומה ומיא בעלמא ניהנו: ושל הקדש חמור מכולם: בקדושת דמים. שהקדיש הדמים שיקחו מן אותו יין לא חמיריי כולי האי ועד שלישי אסור ורביעי מותר. אבל אם הקדיש הגוף התמד לעולם אסור: כאן במעשר ודאי. ראשון אסור ושני מותר אבל מעשר דמאי לעולם מותר: לענין איסורן. דראשון ושני אסור ושלישי מותר: כך אמרו לענין הכשירן. דראשון ושני דבר חשוב הוא ומכשר טפי לא חשוב ולא מכשר זרעים: והשתא קשי' לן הכשירן דמאי אי דמיא אכשורי מכשר וחמרא נמי מכשר דחמרא מכשיר בין חשיב עליה לשתיה וכין לא חשיב עליה משום דחשיב הוי אבל מיא לא מכשרי בלא מחשבה וזהו חומר ביין מבמים: לא צריכא כגון שתמדן במי גשמים. דלא חשיבי אפי' הכי ראשון ושני מכשירין: לא צריכא. דאיהו לא רמא להו אלא מאליו נתמד שנפלו לשם הגשמים דהשתא איהו לא חשבינהו למי גשמים ואפילו הכי אצטרכא למימר דמכשירין: והא כיון דנגיד. מן החמד מי הגשמים קמא קמא אחשביה והואיל דאחשבינהו ודאי מכשירין ואמאי איצטריך למימר: אמר רב פפא. הכא במאי עסקינן. דאיצטריך למימר דמכשירין כגון דפרה היתה שותה ראשון ראשון דהשתא לא חשבינהו ונתמד מאליו דסד"א הואיל דלא חשבינהו דפרה שותה להו אין מכשירין אפ"ה איצטריך למימר דמכשירין

הואיל דחזו לשתייה: יין מגיתו. שעדיין תירוש הוא ואינו חוסס כשהוא מתוק לא יביא לנסכים: אפי' לכתחלה נמי. מקדשין ביה קידוש היום של שבתות וימים

מודים חכמים לר"א בכום של ברכה וכו'. קמי אהא דתנן בפרק שלשה שאכלו (ברכות דף נ:) אין מברכין על היין עד שיתן לתוכו מים דברי ר"מ ועלה קאמר ר' יוסי בר' חנינא בגמ' דבכום של ברכה מודים וטעמא מפרש התם משום מצוה מן המובחר: **עד שיתן לתוכו מים.** קשה דאמר בפרק שלשה שאכלו (ברכות דף נא.) עשרה דברים נאמרו בכום של ברכה שטיפה חי מלא כו' אלמא משמע דכום של ברכה צריך שיהא חי ולא מזוג ומפרשים גדולי הרבותא דחי קאי אכום שיהא שלם ולא שבור דשייך מיתה בכלי כדאמר (ב"ק דף נד.) שבירתן זו מיתתן וכן משמע קצת דכל י' דברים הן בכום ולא ביין ורש"י פירש בברכות דחי דקאמר היינו שיתנו יין חי בכום שמברכים עליו ואח"כ מוחגין בו מים לאפוקי שלא יצמגנו בכום זה ויברך בכום אחר ור"ת מפרש דחי דהתם היינו מזוג ולא מזוג דה"ל מוקי בפרק בן סורר (סנהדרין דף ע: ושם) הא דקאמר רב אינו חייב עד שיאכל בשר וישתה יין חי במזוג ולא מזוג והא דמשמע בהמוציא יין (שבת דף עו: ושם) שמוחגין אותו עד רביעית דקאמר כוס של ברכה צריך שיהא בו רובע רביעית כדי שימזגנו ויעמוד על רביעית אומר ר"ת דבברכת המזון מוסיף בו מים כדאמר בפרק שלשה שאכלו (ברכות דף נא. ושם) ומוסיפין בברכת המזון ולא כמו שפי' שם רש"י דמוסיפין יין[ה]: **חמר** חיוריין מהו. פירש ר"ש דחיוריין היינו צורק ולא שמיע ליה ברייתא דלעיל דקתני צורק לא יביא ואם הביא כשר ולר"י נראה דשפיר שמיע ליה וחיוריין גרוע מצורק דחיוריין לכן יותר מדאי אבל צורק אינו אלא מבהיק ומתלבן קצת ודומה קצת לאדמומית ולכך אם הביא כשר: **ואם** ידוע שיינו מחמיץ חייב באחריותו. וקשה לר"י דאמר אביי בחזקת שכן (ב"מ דף סד.) שרי ליה לאינש למיתן זוזי לחבריה אחבית יין ולמימר הכי אי יקרא אי זולא ברשותי ואי מקפה ברשותך והשתא מאי קמ"ל אביי מתני' היא הכא אם ידוע שיינו מחמיץ חייב באחריותו אע"ג דאי יוקרא או זולא ברשותיה לוקח הוא וכן בקנקנים דמוכר אע"פ שאין ידוע שיינו מחמיץ ועוד דפריך ליה התם הא קרוב לשכר ורחוק להפסד הוא מקשי ליה אמתני' דהכא וליכא למימר דיש חילוק בין תקפה להחמיץ דהכא דהא אמר בברכות (דף ה:) רב הונא מקיפו ליה ד' מלה דני דחמרא אייקר אלא ואיזבן בדמי חמרא אלמא דהכל אחד ועוד קשה לר"י דמה רבית שייך שם הא אי תקפה הוי מקח טעות דאיגלאי מילתא שלא היה סופו להתקיים וי"ל דאביי אשמעינן דאפילו בחמרא דידעינן ביה שראוי להתקיים אפילו הכי מקבל עליה מוכר אי תקף מחמת שום דבר מחמת חוס או מחמת טלטול או מחמת דשני בגרזא ולהכי דמי לרבית אבל הכא לא מיירי בראוי להתקיים ולכך מתחלה בשעת מכירה לא היה מקחו מקח דכשהחמיץ לבסוף איגלאי מילתא והוכיח סופו על תחלתו שלא היה ראוי להתקיים ולא מיחזי כרבית כללא[ו]: מבושם

דאמר רבא [א]סוחט אדם אשכול של ענבים ואומר עליו קידוש היום ואלא למעוטי מפיה ומשוליה והא תני רבי חייא [ב]מפיה ומשוליה לא יביא ואם הביא כשר ואלא למעוטי יין כושי [ג]בורק הילימטון של מרתף של צמוקים והא [ד]תניא [ה]בבולן לא יביא ואם הביא כשר ואלא למעוטי יין קוסם מזוג מגולה ושל שמרים ושריחו רע דתניא [ו]בבולן לא יביא ואם הביא פסול למעוטי מאי אי למעוטי קוסם פלוגתא דר' יוחנן ור' יהושע בן לוי היא אי למעוטי מזוג [ז]עלויי עלייה [ח]דאמר רבי יוסי ברבי חנינא מודים חכמים לר"א בכום של ברכה שאין מברכין עליו עד שיתן לתוכו מים אי למעוטי מגולה סכנה היא אי למעוטי של שמרים היכי דמי אי [ט]דרמא תלתא ואתא ארבעה חמרא מעליא הוא אי [י]דרמא תלתא ואתא תלתא ופלגא פלוגתא דרבנן ואחרים היא אלא [יא]למעוטי שריחו רע ואיבעית אימא לעולם למעוטי מגולה [יב]ואע"ג דעבדי' במסננת [יג]כר' נחמיה אפילו הכי [יד]הקריבהו נא לפחתך הירצך או הישא פניך בעא מיניה רב כהנא חמוה דרב משרשיא מרבא חמר חווריין מהו [טו]אמר ליה [טז]אל תרא יין כי יתאדם: קנקנים בשרון וכו': [יז]תאנא פיטסות נאות ומגופרות: **מתני'** [יח]המוכר יין לחבירו והחמיץ אינו חייב באחריותו [יט]ואם ידוע שיינו מחמיץ הרי זה מקח טעות ואם אמר לו יין הכי גרסינן **ואמר רבא סוחט אדם כו'.** כלומר ואם תעלה על דעתך לדמויי קידוש לניסוך ולמימר דלכתחלה אין מקדשין עליו האמר רבא סוחט אדם כו' אלמא דמקדשין עליו לכתחלה: **מפיה. של חבית: ומשוליה.** סמוך לשמרים כדתנן במנחות בפ' כל הקרבנות [פו:] אינו מציל מפיה מפני הקמחין ולא משוליה מפני השמרים: **כושי.** שחור: **בורק.** לבן ורע הוא. כמו ברק ברקאי (יומא דף כח.): **הלסטון.** יין מתוק וחלש מאד: **של מרתף.** כלומר סתם יין של מרתף אלא נדבק. ומשום דאיכא חביות קוסמות כדתנן במתני' [לעיל נג:] קאמרי' דלא יביא ומיהו אם הביא כשר ואע"ג דאמרי' בסמוך דיין קוסם פסול לנסכים ה"מ בודאי אבל הכא מי יימר דהוא קוסם: **למוקים.** פרכילי ענבים יבשים ועשה מהן יין: **יין קוסם.** הוא יין הנמכר בחנות ופסול הוא דלא הוי שכר ולא דאוי להיות שכר כיון מגתו דסופו מיהא להיות שכר: **מזוג.** אינו בכלל שכר. ובספרי[כ]) דריש הכי ונסכו רביעית ההין מי אתה מנסך ולא המזוג: **ויין מגולה.** ואיכא למימר שמא שתה הימנו נחש: **או של שמרים.** תמד: **ושריחו רע.** מוסרח אבל יש בו טעם יין: **למעוטי מאי.** מהני פסולים דהך ברייתא אתא רב למעוטי אילימא למעוטי יין קוסם אתא למימר דאין אומר עליו קידוש היום הא בורא פרי הגפן מברכין ואמאי הא פלוגתא דר' יוחנן וריב"ל היא לעיל (דף לו.) דלר' יוחנן חמרא הוא ואפי' לענין קידוש שפיר דמי דכיון דלגבי תרומה חשיב ליה יין הוא הדין לגבי קידוש דלא שנא קידוש מבורא פרי הגפן אלא לענין מיאוס כדלקמן משום הקריבהו נא לפחתך ולר' יהושע בן לוי אלא הוא ואפי' בורא פרי הגפן אין מברכין כדאמרן לעיל ואי ס"ל כר' יוחנן הכי ה"ל למימר מברכין עליו בורא פרי הגפן ואנא אמינא דהוא הדין לקידוש ואי כרבי יהושע בן לוי ס"ל הכי ה"ל למימר אין מברכין עליו אלא שהכל: **עלויי עלייה.** לקידוש: **מודים חכמים לר"א.** דפליגי בניסוך ומכשרי במזוג. כן נראה בעיני ולא ידענא פלוגתייהו היכא[ט]): **עד שיתן מים לתוכו:** דלא חשיב לשתיה אי אלא מזוג. ובגיונות שלהן מיירי דדרו על חד תלתא מים: **סכנה הוא.** ואפילו בלא קידוש אסור לשתותו: **ואי למעוטי תמד של שמרים פלוגתא דרבנן ואחרים.** וקיימא לן כרבנן דאפי' בורא פרי הגפן לא מברכינן: **אלא למעוטי שריחו רע ומשום הקריבהו נא לפחתך.** משום מיאוס. ומיהו בפה"ג מברכים עליו דריחיה אחרא וטעמי' אחרא אלא שהסריח קצת משום דמונח בכלי מתוח והכי קאמר רב אין אומר קידוש היום אלא על היין נקי והגון שראוי לנסך אחמת נקיותו ע"ג המזבח ולא אתא רב למעוטי בהאי כלל שאר יינות שאין מנסכין ע"ג המזבח כגון יין קוסם ומזוג אלא הנהו יינות שמתוך שמאוסין פסולין לניסוך משום הקריבהו נא לפחתך דפסולין נמי לקידוש משום האי טעמא גופיה: **לעולם למעוטי מגולה.** ודקשיא לך סכנה הוא: **כגון דעבדיה במסננת.** דמותר לשתיה ואיצטריך למימר דלקידוש פסול כרבי נחמיה דאמר אחרא נחש נף ועומד במקומו ויש לו תקנה בסיגון במסכת סוכה בשילהי פרק רביעי: **הקריבהו נא.** גבי חולה כתיב. אלמא כל דבר מגונה אסור לקרבן: **חמר חיוריין מהו.** [כ]לנסכים. ויש מפרשים לקידוש ולא נהירא: **חמר חיוריין.** נראה בעיני דהיינו יין צורק דתניא לעיל לא יביא ואם הביא כשר ובריתא לא שמיע ליה: **אל תרא יין.** לשתותו: **כי יתאדם.** שמשכר יותר מדאי. אלמא יין אדום קודם לנסכים דשכר כתיב בהו: **קנקנים בשרון.** דתמרן [לעיל נג:] דמקבלין עשר לק' אינן שבורות ורעועות ממש דא"כ אפי' אחת לא מקבל אלא נאות כשאר קדירות שבשרון ומגופרות בגפרית והגפרית סותם את השכר ומחבבו קצת ויכולין להשתמש בהן קצת אלא שאין מתקיימין זמן מרובה כשלמין והואיל ולא הוו שבורין לגמרי מקבל עליו י' לק'. ופירוש כתוב בספרים[ל]) כשבא לבשלן מביא גפרית ונותן בהן האור ומלחכתן האור עם אותו גפרית ונראות מבושלות והן נאות: הכי גרסינן בפירוש רבינו חננאל **הנא יפר על כן בכולן מחזיר אם השאר ונוטל אם הדמים ממנו.** ובריתא מלאתיה בתוספתא (פ"ו ה"ג) ויש ללמוד דבספרים שלהם כתובה. ולפנין מיהא לדון כן דהמותר על י' קוסמות ופוטסות יחזיר אבל העשר הגיעוהו דליכא למימר ערובי עריב כלגבי טעופתא [לעיל לד.] וליכא למימר נמי אפירי שפירי יהיב [שם] דטעמא דטריחא לא שייך הכא: **מתני' אינו חייב.** המוכר באחריותו דבשעת מכירה יין הוה: **ואם ידוע שיינו מחמיץ.** בכל שנה הרי זה מקח טעות כדמוקי לה בגמרא [לח.] כדאמר ליה למקפה דאי לא א"ל למקפה למה יתחייב באחריותו הרי היה יכול לשתותו ולא חיבעי ליה לשהויי דהא אפי' אי רוצה לשהויי זגני אין הולכין בממון אחר הרוב וכל שכן השתא דפלגא לשתייה ופלגא לשתייה: מבושם

עין משפט נר מצוה

מז א מיי' פכ"ט מהל' שבת הלכה ז סמג עשין מ טוש"ע א"ח סי' ערב סעיף ב:

מח ב מיי' פ"ז מהל' איסורי מזבח הל' ו ופכ"ט מהל' שבת הל' יד סמג לאוין שיט ועשין מ טוש"ע א"ח סי' ערב סעיף ג:

מט ג מיי' פ"ו מהל' איסורי מזבח הל"ט ופכ"ט מהל' שבת הלכה יד סמג שם טוש"ע שם הל הסי':

נ ד ה מיי' פ"ו מהל' מ"מ הלכה י ופכ"ט מהל' שבת הלכה יד יז וסמג שם טוש"ע א"ח סי' ערב סעיף ה:

נא ו מיי' פכ"ט מהל' שבת הל' יד טוש"ע שם סעיף ה:

נב ז ח מיי' פכ"ט מהל' שבת הלכה טו טוש"ע שם סעי' ז וסי' רד סעיף ה: נג ט י מיי' שם הל' יד טוש"ע שם סי' ערב סעיף ה:

נד כ טוש"ע שם ס"ד: נה ל מיי' פי"ח מהל' מכירה הלכה יד:

נו מ נ מיי' פי"ז שם הל' ג סמג שם טוש"ע א"ח סי' רל סעיף ה:

רבינו גרשום

טובים: דאמר רב' סוחט וכו': מפיה. של אותה חופר' של מעל' אשקומ"א של יין: ומשולי'. השמרים שבתחתית החבית כבלמו"ן סימן הוא: (מפני) יין כושי. שהוא שחור: בורק. יין לבן: ליסטון. ירוק שהפיג טעמו ונפך מצורתו: של מרתף. אותו יין הנמכר בחנות שאינו כל כך יפה: של צמוקים. מן ענבים יבשים שעשו מהן צימוקין אם הביא כשר וא"כ אפי' לכתחלה מקדשין: ג"ב שק"ר סימן הוא יין קוסס שרע משל חנות כמו קוסס: למעוטי מאי. אין מברכין עליהן: אי למעוטי יין קוסס. הא פליגי רב יהודה ורב חסדא לעיל דפליגי בין הנמכר בחנות דהיינו יין קוסס אלא למעוטי מזוג דאין מקדשין אם מזגו עלי' קא מעליי' לי ואמאי אינו רשאי ח) לנסך על גבי המזבח: דאמר ר' יוסי מודים חכמים וכו' כדאמר במס' ברכות (דף נ:): אלא למעוטי מגולה. דאין מקדשין בלאו הכי נמי ידענא דאין מקדשין משום גלוי דסכנה: אלא למעוטי שמרים. דאין מקדשין פלוגתא דרבנן ואחרי' היא כדאמר' לעיל: אלא לעולם למעוטי מגולה דאין מברכין ודקא קשיא לך תיפוק ליה משום סכנה אע"ג דעבדי' במסננת כ) אוקיל דייר דליכא למיחש משום גלוי דהא סינוהו ונשאר הארס למעלה מן המסננת אפי' הכי אתי למעוטי דאין מברכין ואין מנסכין הואיל ונתגלה משום דכתיב הקריבהו נא לפחתך: חמר חיוריין מאד מהו. ראוי לנסך ולקדש אי לא: אמר ליה אל תרא יין כי יתאדם. מדשבחיה קרא ליין אדום ש"מ דהוא חזי והאי חיוריין לא חזי: (ומכר לו) מכר לו קנקנים בשרון. באותו מקום שהיו רגילין לעשות הקנקנים: עשר פיטסות למאה. ותנא שבורות. נאות ומגופרות כשבא לבשלן מביא גפרית ונותן בהן (עם) האור (ומהלכתן) [ומלחכתן] האור עם אותו הגפרית ונראות מבושלות והן נאות ונעשה השכר מגופף מאותו גפרית אבל שבורות ממש אין מקבל: **פיס'** המוכר יין לחבירו אינו חייב המוכר באחריות. אם ידוע שיינו רגיל להתמיץ הרי זה מקח טעות וחזיר. מילתא דרב ושמואל דפליגי לעיל בחבית שהחמיצה קשיא לי וכי לא סבור להו הך מתני' אבל כך פירש המורה דאינהו לא סבור להו כמתני':

מסורת הש"ס

ח) וס"ל בודק אם הוא קשה ובודק אם כל הגוף ערוך וכן בשלגתות פרש' יתרו סימן מד. ט) מנחות פו., י) ברכות נ:, יא) סוכה נ: [ב"ק קטו:], יב) [פנחס כח ז], יג) הג"ה בברכות פ' שלשה שאכלו דף נ: איתא הא דר' יוסי בר חנינא ומתניתין דהתם קאי בשילהי פר' ובברכת יין מירי תופסי' יעקב ע"כ. יד) [כך כתב הערוך ערך פטס ע"ש], טו) [וע"ע תוס' ברכות נ: ד"ה מודיס], טז) [וע"ע תוס' ב"מ סד. ד"ה מי תקפה],

תורה אור השלם

ו) וכי תגשון עוד לזבח מנחה אין רע וכי תגישו פסח וחלה אין רע הקריבהו נא לפחתך הירצך או הישא פניך אמר יי צבאות: מלאכי א ח

2 אל תרא יין כי יתאדם כי יתן בכוס עינו יתהלך במישרים: משלי כג לא

גליון הש"ם

רשב"ם ד"ה חבר. לנבבים. עי' בבאר שבע רש תמיד ד"ה מיבעיא להו עליות ממש:

מוסף רש"י

במסננת. קולי"ר בלע"ז מקנגת במקנגין בה קונדיטון, כמו שפושין בעלי תנויות שתלוי כמין בכרה וכו אבקת דיוקל יין ותמתיה כלי והקונדיטון מסתנן לתוכו (סוכה נ:) לו: כלי עלי גבי כלי ווותנין הסמרים בתוך הכלים והוא בכבה והיין מסתנן מאליו (ב"ק קטו:).

מבושם. שיתקיים כדרך המתקיימין: **עד העצרת.** אבל לא מן העצרת ואילך שמוס תקופת תמוז מקולקל אפי' יין מבושם: **וישן.** ואם מוכר לו יין ישן יתן לו משל אשתקד שנה המוקדמת לזו שאנו עומדים בה: **משל אלא שניס.** משנה דקודם אשתקד דהוו להו ג' שניס עם שנה שאנו עומדין בה:

גמ' לא שנו. דאינו מייב באחריותו: **אלא בקנקנים דלוקח.** שקבל הלוקח היין בחביותיו דאיכא למימר כליו גרמו. ומיהו סיפא דקתני ואם ידוע כו' הטם ליכא למימר כלי הלוקח גרמו דאגן דאגן שהיין רגיל בכך: **אבל בקנקנים דמוכר.** מני אמר ליה לוקח אפילו לזמן מרובה הא ממרך והא קנקנך דודאי יינך וכליך גרמו דסבירא ליה דמימות הכליר הוה יין מקולקל כבר אלא שאין ניכר הדבר עד שעת חימוץ כדאמרינן באיזהו נשך (ב"מ דף עג:) מעיקרא דממרא ממרא דאגן אלא ההוא שעתא הוא דמגחרי אנפשייהו ממרא. ולרב דאמר לעיל [לו.] כל שאשה ימים ברשות מוכר איכא לאוקומי מתני' בקנקנים דלוקח ואפילו תוך שאשה או בקנקנים של מוכר ולאחר שאשה והלכך מוכר פטור: **וכי קנקנים דמוכר** (א). למה יפסיד מוכר הא מני אמר ליה מוכר לאוקמא לא איבעי לך לשהויי. דאפילו לרב דאמר (לעיל דף לב.) המוכר שור לחבירו ונמצא נגחן הרי זה מקח טעות הני מילי משום דרובא לרדיא זבני אבל הכא רובא לאו לשהויי זבני ויפסיד לוקח: **דאמר ליה למקפה.** להסתפק מעט מעט לקדירות דהיינו לשהויי: **מאי דוחקיה דרבי יוסי ברבי חנינא לאוקומי.** ריש דמתניתין בקנקנים דלוקח לאוד ולא בקנקנים דמוכר משום דמוקי למתני' בדא"ל למקפה דהמוכר יין סתם קתני ולא שנא קנקנים דלוקח ולא שנא קנקנים דמוכר קתני מתניתין דאין מוכר חייב באחריותו משום דלא איבעי ליה לשהויי מוקי לה בקנקנים דלוקח ולא דמוכר משום דמני א"ל הא ממרך והא קנקנך: **דרב חייא בר יוסף.** דאיהו מוקי לה נמי בקנקנים דמוכר ואע"ג דא"ל למקפה כדמוכח סיפא אפי' הכי מוכר פטור דלא מני אמר ליה הא ממרך והא קנקנך דלאו קנקנים דמוכר גרמו אלא מזלא דלוקח שהוא בעליו של יין גרים: **שנאמר ואף כי היין בוגד.** באדם למה משום דגבר יהיר וגו' גאותו של אדם שמגיע דעתו בדבר שאין בו גורם שהיין בוגד בו דסבורין שהוא יין ונמצא חומץ מדה כנגד מדה. ומיהו סיפא כיון דאמר ליה למקפה ולא מני אמר ליה לא איבעי לך לשהויי ולא מני למימר ליה מזלך גרם מאחר שהדבר ידוע שיינו מחמיץ הלכך חייב מוכר: **אלינגי ביתיה.** אשתו: **לא מיקבל.** שמנאה אותו: **כל המסגלה בעלים של תלמידי חכמים.** דעביד כדאמרן בחזקת הבתים (לעיל דף מ:) טלית של תלמידי חכמים כילד כל שאין חלוקו נראה מתחתיו טפח ונציעותא ימירתא הוא וגסות הוא למי שאינו תלמיד חכם: **אי מאן דמוכין ליה חביתא דחמרא לחנווני וכו'.** מוסר חבית שלו לחנווני כדי למכור את היין בחנותו ושתכר החנווני קצת ובעל הבית לא יקבל מעותיו אלא לאחר שיקבל החנווני מן הלוקחין ומחמרא ברשותא דמריה קאי ואין החנווני אלא שליח בעלמא ליטול שכר טרחו. והלכך אם החמיץ אפלגא או אחילתא דבנא קודם שמכר כולו: **דינא הוא דמקבל.** בעל הבית כל ההפסד וכגון שלא פשע שליח דהיינו חנווני מידי בשליחותו כדמפרש ואזיל. ואף כי היין בוגד ליכא למימר גבי חנווני דהא אין לו חלק בו וגם לא הקנקן שלו הוא ואכתי ברשות מריה קמא איתיה: **ולא אמרן.** דהפסיד בעל הבית: **אלא דלא שני.** לוקח בברזא לעשות נקב אחר בחבית אבל שני איכא למימר דהוא גריס: **דלא מטא יומא דשוקא.** ולא נתעצל חנווני במכירתו: **אי מאן דקביל חמרא מחבריה.** למחצית שכר והקנקנים דמוכר והוא קיבלו בדמים בשער של עכשיו בעיר האחת והריוח יחלוקו. וכל מקבלי ממון למחצית שכר הוו מפקיד ונפקד קרובים לשכר וקרובים להפסד והרי הוא באחריות שניהם להפסד כמו לשכר כדאמרן (ב"מ דף קד:) הך עיסקא פלגא מלוה ופלגא פקדון ואם הוקיר או הוזל או נגנב או נאבד לשניהם נאבד והוזל. אבל אמר לו בעל היין למקבל אפי' אם הוקיר לא יהא לך רשות למכרו בכאן אלא זיל ואמטייה לאלמלא אחרת אפרוותא דוזל שפט שבאותו מקום היו מוכרים יין ביוקר וקודם שהגיע לשם זל היין בכל המקומות ופיתח מכדי דמיים שקיבלו: **דינא הוא דמקבל.** בעל היין את כל הזול דכיון דאפילו אם הוקיר מיד לא היה לו רשות למכרו עד שמגיע לפרוותא דוזל שפט לענין זולא נמי ברשותא דבעל היין קאי. ומיהו לגבי גניבה ואבידה ברשותיה דמקבל נמי קאי וכן אם נעשה חומץ כדלקמן שהרי באחריותו הוא וקרינא ביה אף כי היין בוגד דמזלא דתרוייהו גריס שבאחריות שניהן הוא עומד ושניהן בעליו של יין: **ופשע דלא אמטייה** לא גרסינן: **הוה חלא.** מקמיה דאמטייה לתתם מאי מי מקבל בעל היין כל ההפסד דהא אפילו גבי מכירה גמורה מקבל משום דא"ל לוקח הא ממרך והא קנקנך היכא דאמר ליה למקפה דלא מני אמר ליה מוכר לא איבעי לך לשהויי וכל שכן הכא דלא מכר לגמרי וגם אמר ליה זיל אמטייה אפרוותא דוזל שפט שלוה להשהותו דמני אמר ליה מקבל הא ממרך והא קנקנך כו' יוסי בר' חנינא או דלמא לא מקבל כל ההפסד אלא פלגא דמני אמר ליה מזלך נמי גרם שבאחריות שניהן עומד והיין בוגד קרינא ביה כרב חייא בר יוסף: **חלא לא.** כלומר לא מקבל בעל היין כל ההפסד ואע"ג דכמאן דא"ל למקפה דמי ואיכבי לשהויי משום דמזל שני הבעלים גורם: **ודלא כר' יוסי בר' חנינא.** דמוקי למתניתין בקנקנים דלוקח אבל בקנקנים דמוכר סבירא ליה דאמר ליה לוקח הא ממרך והא קנקנך היכא דאמר ליה למקפה והכא נמי כיון דא"ל זיל אמטייה כו' הרי זה לו להשהותו. ונראה בעיני דלית הלכתא כר' יוסי בר' חנינא אלא כרב חייא בר יוסף דמזלא דגברא גריס אלא אם כן ידוע שיינו מחמיץ ודאמר ליה למקפה דהא שמואל קאי כוותיה ואמרן לעיל [לו:] עבד רב יוסף עובדא באמרא כוותיה דשמואל:

תנא

מסורת הש"ס

(א) סוטה דף מז:, ב) [עי' ב"מ עג: ותוס' שם ד"ה אפרוותא ושם מובא דגרסי הכא דוזלשפט], ג) [צ"ל רשב"ם],

תורה אור השלם

1 וְאַף כִּי הַיַּיִן בּוֹגֵד גֶּבֶר יָהִיר וְלֹא יִנְוֶה אֲשֶׁר הִרְחִיב כִּשְׁאוֹל נַפְשׁוֹ וְהוּא כַּמָּוֶת וְלֹא יִשְׂבָּע וַיֶּאֱסֹף אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם וַיִּקְבֹּץ אֵלָיו כָּל הָעַמִּים: חבקוק ב ה

2 נָחִיתָ בְחַסְדְּךָ עַם זוּ גָּאָלְתָּ נִהַלְתָּ בְעֻזְּךָ אֶל נְוֵה קָדְשֶׁךָ: שמות טו יג

הגהות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה וכי קנקנים למוכר מאי הוה למה:

א) מבושם אני מוכר לך חייב להעמיד לו עד העצרת ב) וישן משל אשתקד ג) ומיושן משל ג' שנים: **גמ'** אמר ר' יוסי בר' חנינא ד) לא שנו אלא בקנקנים דלוקח ה) אבל בקנקנים דמוכר אמר ליה הא חמרך והא קנקנך וכי קנקנין דמוכר מאי הוי לימא ליה לא איבעי לך לשהויי לא צריכא ו) דאמר ליה למקפה ומאי דוחקיה דר' יוסי בר' חנינא לאוקמא למתניתין בקנקנין דלוקח ודאמר ליה למקפה לוקמא בקנקנין דמוכר ודלא אמר ליה למקפה אמר רבא מתניתין קשיתיה דקתני אם ידוע שיינו מחמיץ הרי זה מקח טעות ז) אמאי לימא ליה לא איבעי לך לשהויי אלא לאו שמע מינה דאמר ליה למקפה שמע מינה ופליגא דרב חייא בר יוסף דאמר רב חייא בר יוסף חמרא מזלא דמריה גרים שנא' ח) ואף כי היין בוגד גבר יהיר וגו' ט) אמר רב מרי האי מאן דיהיר אפילו אאינשי ביתיה לא מיקבל שנא' י) גבר יהיר ולא ינוה מאי ולא ינוה בנוה שלו א"ר יהודה אמר רב כל המתגאה בטלית של ת"ח ואינו ת"ח אין מכניסין אותו במחיצתו של הקב"ה כתיב הכא ולא ינוה וכתיב התם יא) אל נוה קדשך אמר רבא יב) האי מאן דזבין ליה חביתא דחמרא לחנואה אדעתא לסבוייה ותקיף אפלגא או אתילתא דינא הוא דמקבל לה מיניה יג) ולא אמרן אלא דלא שני בברזא אבל שני בברזא לא ולא אמרן אלא דלא ממטא יומא דשוקא אבל ממטא יומא דשוקא לא ואמר רבא יד) האי מאן דקביל חמרא אדעתא דממטי ליה לפרוותא טו) דוזל שפט ואדמטי התם זל דינא הוא דמקבל ליה איבעיא להו הוה חלא מאי אמר ליה רב הלל לרב אשי כי הואן בי רב כהנא אמר לן חלא לא ודלא כר' יוסי בר' חנינא ואיכא דאמרי לאפילו חלא נמי מקבל כמאן כר' יוסי בר' חנינא: ישן משל אשתקד כו':

תאנא

מתניתין ולימא ליה קנקנך גרים ולרב חייא בר יוסף לימא ליה מזלך גרם ויש לומר דודאי אם נמצא חומץ מני אמר ליה הכי אבל הכא לא איירי בהכי אלא אשמועינן דצריך ליתן לו יין הראוי להתקיים עד העצרת:

האי מאי דזבין חביתא דחמרא אדעתא לסבוייה. פי' ג)(רש"י) דאין החנווני אלא שליח בעלמא ואין נראה לר"י דאם כן לא הוה ליה למימר זבין ועוד דאם כן מגופה מילתא דרבא לא שמעינן שום חידוש דהא דקאמר לא אמרן אין נראה שיהא זה מדברי רבא אלא גמרא דקאמר ליה ונראה לו לפרש דמיירי דזבין מכר גמור ואדעתא דהכי זבנה שימכרנו בחנות ומי לא"ל למקפה דבעי שיתקיים כדי מקפה והכי נמי בעינא שיתקיים כדי סיבוייה ומיהו קשה לגירסת דאמר בסמוך מעובדא דקביל ממרא מחבריה אדעתא דממטאה אפרוותא דוזל שפט אלא לא כרב חייא בר יוסף השתא התם אלא זבניה לגמרי מני אמר ליה מזלך גרם כ"ש הכא דהוי מכר גמור וי"ל דההיא לישנא מוקי הך מילתי' דרבא בידוע שיינו ממחיץ ואפי' הכי דוקא אדעתא דסבוייה הא לאו הכי מני א"ל לא איבעי ליה לשהויי: רבי

עין משפט נר מצוה

נז א ב ג מי' פי"ז מהל' מכירה הלכה ו סמג לאוין קנ טוש"ע ח"מ סי' רל סעיף י:

נח ד מי' שם הל' ג טוש"ע שם סעיף ה:

נט ה ו ז מי' שם טוש"ע שם סעיף ו:

ס ח ט י מי' שם הל' ה טוש"ע שם סעיף מ:

סא כ ל מי' שם טוש"ע שם סעיף ט:

רבינו גרשום

לא שנו. דאין המוכר באחריות היינו כשדרכו בקנקן דלוקח. אבל אם עדיין בכליו דמוכר לימא ליה לוקח הא חמרך: אפי' כי איתיה בקנקנים דמוכר אמאי מצי למימר ליה לוקח הא חמרך הא קנקנך לימא ליה המוכר לא איבעי לך לשהוייה ברשותך אלא היה לך ליקחנו ולמכור לאלתר משום דכל שעתא מחמיץ ואמאי מצי לוקח למימר לי' הא חמרא כו': הכא במאי עסקינן דאמר לי' לוקח למקפה. בעינא ולא לזבוני דהשתא לא מצי למימר ליה לא איבעי לך לשהוייה: ומקשי' מאי דוחקיה דר' יוסי לאוקמי כו' לוקמי' בקנקנים דמוכר ודלא אמר לו למקפה ולימא הכי לא שנו דאינו חייב באחריותו אלא בקנקן דמוכר הואיל דלא א"ל למקפה דמצי למימר ליה [לא] איבעי לך לשהוייה: אמר רבא משום הכי אוקמוה למתני' הכי בקנקנים דלוקח וכו' משום דסיפא דמתני' כו': אלא ש"מ. דמשום הכי לא מצי למימר הכי דאמר הלוקח למקפה קא בעינא ליה והיכא דמפרש לסיפא מפרשי' נמי רישא. והא דקתני ר' יוסי ב"ר חנינא דבקנקנים דמוכר מצי אמר ליה הא חמרך והא קנקנך וחייב המוכר באחריות פליגא דר' חייא: אף כי היין בוגד. לו לאדם שמתיהר ואינו מתנאה בשום טובה ומחמיץ היין לו הואיל ו) דלקחן אינו חייב באחריותו: בנוה שלו. בביתו: כל המתגאה. בטלית של ת"ח לא בטלית ממש קאמר משום שהכל חייבין בציצית אלא שכורך בסודר על ראשו כעין שהיו רגילין לעשות תלמידי חכמים וסודר אסור לפרוש כי אם לת"ח וקרא שמו סודר על שמו [של] ת"ח כדתני' סוד ה' ליראיו: לא ינוה ולא יבא לנוה קדשו: אדעתא לסבוייה. שקנאה על דעת למוכרה בביתו על יד על יד ותקף החביתא שהחמיצ' קודם מכירת' למחצית או לשלישית דינא הוא דמקבל ליה המוכר: דלא שני בבירורייהו. שלא עשאה סמוך לשמרים: אבל אי מצי לזבונה מקמי הכי ולא זבנה בודאי באחריות' החמיצה ולא מקבל: לפרוותא דוזלשפט. לאותו מקום שהיין ביוקר וזל מכרי שוויין שהיה נמכר בזול ששפט כשעה שקיבלה דינא הוא דמקבל לה מיניה דמשום דאההיא דעתא קיבל מניה דאי זבין זבין ואי לא ליהדרה ליה: איבעיא להו הוה חלא. ברשות חנווני: מאי. מקבל או לא מקבל: ואמר לי'. דלא מקבל ליה כדר' חייא ב"ר יוסף דאמר לעיל חמרא מזלא דגברא גרים והחנווני גורם ולא מקבל ודלא כר' יוסי ב"ר חנינא דאמר לעיל אבל בקנקנים דמוכר לימא ליה הא חמרך הא קנקנך והא חמרא בחביתא דמוכר החמיץ: ואיכא דאמר וכו'

כמאן כר' יוסי ב"ר חנינא. דאמר בקנקנים דמוכר מצי אמר ליה הא חמרך והא קנקנך והא חמרא איתיה בקנקנים דמוכר ומקבל הואיל שהחמיץ בכליו: אם אמר לו יין מבושם. יין מובחר וטוב אני מוכר לך חייב להעמיד לו יין יפה וטוב שיכול להעמיד לו עד עצרת

ו) אולי צ"ל הואיל וכן אינו וכו'.